

Krótkie streszczenie Kredytu Społecznego

W artykule tym chcę poruszyć tylko niektóre aspekty ekonomiczne Kredytu Społecznego. Trzeba jednak zauważyć, że Kredyt Społeczny obejmuje także (między innymi) ważne idee filozoficzne, polityczne i historyczne.

Konieczne jest najpierw uznanie, że prawdziwym celem ekonomii jest produkcja i dystrybucja tych dóbr i usług, które są pożądane przez społeczeństwo, z najmniejszą ilością problemów dla wszystkich, to znaczy, że pożądana produkcja powinna być wykonana w możliwie najbardziej skutecznym i efektywnym sposób. Niestety we współczesnym świecie cel ten nie jest osiągnięty, mimo że fizycznie jest to możliwe (wciąż nas nęka ubóstwo i niewolnictwo, chociaż mamy wystarczającą ilość zasobów naturalnych, zaawansowaną technologię i wiedzę, żeby je wyeliminować). Czynnikiem, który stoi na przeszkodzie i uniemożliwia urzeczywistnienie tego potencjału jest obecny system finansowy. Jest on zorganizowany i funkcjonuje jako monopol. System ten jest oparty na sztucznym braku pieniędzy (w odniesieniu zarówno do produkcji jak i konsumpcji), na tym, że banki tworzą ogromną większość podaży naszych pieniędzy z niczego i, co najważniejsze, na tym, że banki utrzymują, iż pieniądze, które tworzą, należą do nich (to znaczy są ich własnością).

Ogólnie można powiedzieć, że system finansowy ma dwa główne zadania: 1) wywoływanie pożądanej produkcji przez dostarczanie organizacjom produkcyjnym kredytu finansowego i 2) dystrybucję dóbr i usług, które są rezultatem tego procesu. Sztuczny brak pieniędzy, który jest fundamentalnym elementem systemu, uniemożliwia pełne wywołanie produkcji (tzn. istnieją w pewnych przypadkach dobra, których potrzebuje społeczeństwo, a które nie są produkowane), a także skuteczną dystrybucję wyprodukowanych dóbr i usług (tzn. dystrybucja podlega sztucznym ograniczeniom). Ta ostatnia wada wynika z niedoboru siły nabywczej konsumentów. Niedobór ten jest spowodowany przez wiele różnych czynników, które mają tendencję do podnoszenia cen bez uwolnienia wystarczającej siły nabywczej, dzięki której ceny te mogą zostać uregulowane. Włącza to gromadzenie zysków (łącznie ze spłatą odsetek od pożyczek), reinwestycje oszczędności, podatki, politykę dewaluacji ze strony banków oraz czynnik $A + B$ (z powodu pewnych opłat na pokrycie kosztów finansowych maszyn używanych w produkcji jak też ich amortyzacji, utrzymania itd., siła nabywcza dostarczana konsumentom w formie pensji, zarobków i dywidend jest zawsze niewystarczająca, aby odpowiedzieć na ceny, które są generowane przez ten sam proces).

Rozwiązania tych dwóch problemów proponowane

przez Kredyt Społeczny polegają na naprawie sprawczej funkcji systemu finansowego oraz jego funkcji dystrybucyjnej.

Pierwszą funkcję można naprawić przez uwolnienie systemu finansowego od konieczności tworzenia kredytu poprzez frakcyjny system rezerwy bankowej. Douglas zawsze podkreślał, że to, co jest możliwe fizycznie powinno być możliwe finansowo, a stąd i ekonomicznie. Dopóki istnieje pragnienie produkcji pewnych dóbr oraz materiały, praca i technologia, żeby tę produkcję wykonać, powinna zostać stworzona potrzebna ilość pieniędzy do jej ułatwienia, które będą swobodnie dostarczone bez wprowadzania sztucznych ograniczeń. Można by to przeprowadzić przez utworzenie Narodowego Biura Kredytowego, któremu będzie powierzono zadanie tworzenia (ale nie ustalania niezależnego czy arbitralnego) podaży pieniędzy.

Drugą funkcję można naprawić przez wprowadzenie pewnych zmian do systemu dystrybucji. Zamiast wypełniania luki w sile nabywczej, która jest tworzona przez istniejący system z większą ilością pieniędzy w formie długu (poprzez nowe pożyczki dla przedsiębiorstw na rozwój i nową produkcję – pożądaną czy nie – przez pożyczki rządowe na prace publiczne – pożądaną czy nie – i/lub przez pożyczki dla konsumentów na zakup dóbr i usług), Kredyt Społeczny zaleca, żeby tę lukę zapełnić przy pomocy dwóch różnych sposobów przez tworzenie nowych pieniędzy, które są kompletnie wolne od długu. Po pierwsze, istniałaby cena wyrównana, która zmniejszałaby ceny dóbr konsumpcyjnych zgodnie ze spostrzeżeniem, że cena produkcji, właściwa czy prawdziwa, może być ustalona przez koszt konsumpcji, której ta produkcja wymaga. Po drugie, istniałaby dywidenda, którą otrzymywałby każdy człowiek – zatrudniony czy nie. Razem z zarobkami i płacami dostarczonymi pracownikom, którzy są wciąż niezbędni do funkcjonowania systemu ekonomicznego, cena wyrównana i dywidenda byłyby wystarczające, by uczynić system finansowy zrównoważonym i stabilnym, zdolnym do zaspokojenia jego prawdziwego celu dystrybucji dóbr i usług, które produkuje gospodarka, z najmniejszą ilością problemów dla wszystkich.

Te zmiany w systemie finansowym ustanawiają w rezultacie koniec monopolu, który obecnie kontroluje ten system i jego zamianę na system, gdzie władza pieniądza jest zdecentralizowana z korzyścią dla każdego bez wyjątku w największym możliwym zakresie. ✚

Oliver Heydorn

Dr Oliver Heydorn jest profesorem filozofii na uniwersytecie Arkansas-Fort Smith